

Nervii noștri sunt mai puternici decât nervii dușmanului.

Un discurs al împăratului Wilhelm.

La începutul acestei luni firul telegrafic ne-a adus știrea, că împăratul Wilhelm a plecat în cartierul general al trupelor, ce stau în luptă în ostul Prusiei și în Polonia rusească. Se spune, că împăratul Germaniei s'a informat cu acest prilej nu numai de situația operațiilor trupelor, ci a vizitat și numeroase tranșee și alte întărituri în care a stat de vorbă cu soldații săi îmbărbătându-i la luptă și inspirându-le încredere în victoria finală a armatelor germane și austro-ungare.

După întrevăderea, pe care a avut-o în 2 Dec. cu arhiducii Friedrich și Karl Franz Iosif, cari erau însoții de șeful statului major general austro-ungar bar. Hötendorf, împăratul Wilhelm a vizitat părți din trupele germane și austro-ungare din regiunea orașului Censstock, cu care prilej a primit mai multe deputațiuni de ofițeri și soldați din aceste trupe, rostind în fața lor un discurs, pe care-l publicăm acum șeful statului major general Woysch.

Itată cuvintele, pline de încredere în viitor, rostite de împăratul Wilhelm :

»Aduceți camarazilor voștri cari luptă în tranșee salutarile mele cele mai cordiale, mulțumirile mele imperiale și ale patriei pentru atitudinea voastră eroică arătată mai ales în aceste trei luni din urmă față de preponderanța rusească.

Aveți onoare de a lupta alături cu oastea împăratului Franz Iosif prietinel și vărul meu iubit, pentru o cauză dreaptă, pentru libertatea și dreptul de viață, unei națiuni precum și pentru pacea viitoare. Cu toate că acest războiu va putea dura încă mult timp, nu trebuie să lăsați pe dușmanii noștri în pace; vom continua să luptăm cu succes ca până în prezent, deoarece cerul e cu noi. Cu Dumnezeu și prin luptele noastre, vom dobândi o pace lungă, fiindcă nervii noștri sunt mai tari decât ai dușmanilor noștri.

Amicul meu imperial a relevat de mai multe ori vitejia trupelor noastre cari luptă în comun cu frații noștri austro-ungari și cum văd, ei v'a mărturisit recunoștința lui, conferindu-vă decorațiuni.

Înapoiindu-vă în pozițiunile voastre duceți camarazilor voștri salutarile mele cele mai cordiale și spuneti-le că toate gândurile mele sunt cu voi, privirile mele sunt ațintite spre voi ca și când aș fi la spatele vostru.

Să exprimăm sentimentele noastre frățesti strigând: Ura pentru împăratul Franz Iosif și armata sa.

† Samuil Poruțiu.

Bistrița la 9/XII-1914.

Duminecă după amiază, în 6 Decembrie a fost înmormântarea frumoasă a repositului Samuil Poruțiu fost consilier ministerial, pensionat, cel mai bătrân și venerat cap în familia mult ramificată și veche a Poruțenilor. Reposatul avea 94 ani și era poate singur în viață dintre oamenii contemporani cu el.

Sunt interesante din toate punctele de vedere datele biografice și familiare. Cel mai vechi dat familiar, care e cunoscut în evoluția familiei Poruțenilor este țaranul fruntaș Ioan Părău alias Părăuțiu după pronunția de azi Poruțiu, care s'a eliberat în anul 1713 în Ceanul Desert. Fiind familia liberă copil au cerșetat școala, au îmbrățișat cariera preotească. Unul din familie a june preot în Ceanul Desert și de atunci fără întrerupere au succedat fa millii Poruțene ca preoți în Ceanul Desert și în alte comune ramificându-se și ajungând una din cele mai numeroase și mai lăpte familii ce avem în patria noastră astăzi.

Samuil Poruțiu s'a născut tot în Ceanul-Desert la 1821. 106 ani după eliberarea familiei, din familia preotească. Și-a făcut studiile la școala parihială din Cluj; a făcut cursul teologic la seminarul din Blaj pe timpul episcopului Leményi. Între împrejurările de atunci a părăsit seminarul împreună cu mai mulți teologi și s'a dedicat carierei de drept, pe care-a studiat-o în Târgu-Mureșul la Colegiul reformat. Apoi s'a înscris la Tabla din Târgu-Mureșului de practicanț, a făcut la timpul său cenzura preținsă pe atunci, a intrat în serviciul guvernului Transilvaniei autonome, a primit mai multe deumiri și misiuni, oficiale, în toate ținuturile țării autonome a făcut multe cunoștințe cu oameni însemnați de pe vremuri, cu toate ținuturile, avea o memorie fidelă, și în generația de astăzi cunoștea pe fi, nepoți și strănepoți coetanilor săi. După anul 67 a fost trecut în serviciul guvernului peștan unde în decursul timpului a purtat mai multe funcțiuni. În 1884 a fost numit de consilier ministerial la ministeriul de interne.

În 1889 a fost trecut la pensie după ce mai înainte a fost distins în 2 rânduri cu dignitatea de consilier regesc și cu ordinul crucii de fier clasa III. Ca pensionar s'a așezat în Bistrița la floca sa Valeria măritată cu repositul avocat Gavril Manu din Bistrița, fost șef al comitatului și comitatului nostru. Alcia a trăit 25 ani, de la anul 70 până la 94-lea ai etății. E-tate înaintată la țară departe de frământările sociale. Dar pentru cei de aproape era izvor de sfat și de înțelepciune. Trăia exact, era ocupat toată ziua cu un program de muncă porrivită etății sale. Era în curent cu afacerile mari și mici din statistică și avea o memorie de loc, de timp și de persoane foarte fidelă până în ziua ultimă a vitejiei. A fost membru fondator la Asociația și la mai multe reuniuni; iar la cumpărarea clădirilor bisericesti gr. cat. din Bistrița s'a grăbit a ajuta deja la început cu 400 cor.

De la mobilizarea generală încoace, văzând eforturile și jertfele curente sufletul său a devenit tot mai posomorât, mai gânditor. Moartea i-a fost foarte

frumoasă, slăbind treptat, și atins de apărindere de plămâni fără a-și pierde conștiința, vorbind cu familiaritate până în clipa din urmă; s'a stins fără dureri, stringând mâna nepotului său Dr. Victor Manu, care îi întorcea pe latura dreaptă.

Înmormântarea a fost foarte frumoasă condusă de Ilustratele Sa d-l Episcop Dr. Vasile Hosszu asistat de 2 canonici, 5 preoți și 2 teologi lectori. A fost prohodit în biserică, fiind prezenți o multime de intelectuali și popor, reuniunile cu drapelele lor. Predica ocazională frumoasă a ținut-o părintele-canonice Dr. Petru Fabian. Panegiricul repositului din partea mirenilor l-a ținut domnul G. Tripon din Bistrița. A fost înmormântat în cimiterul român gr. cat. Convolul funebrel a fost enorm, ocupa străzile Bistriței. Întreaga inteligență din Bistrița, reuniunea de aici a damelor române, a meseriașilor au luat parte în cor.

Odihneste în pace, tu, Nestor al viefii noastre românești!

Dr. G. Tripon.

Budgetul Rusiei. Din Petersburg se anunță, că proiectul de budget pe anul 1915 a fost deus în parlament. El prevede la veniturile ordinare 3.080.108.314 contra 3 miliarde 572.169.473 din anul trecut. Incasări extraordinare: 154.200.100 contra 42.399.925. Totalul încasărilor este de 3.234.308.414 contra 3.613.569.398. Cheltuielile ordinare sânt evaluate la 155.493.953 contra 304.045.881. Totalul cheltuielilor: 3.234.308.414 contra 3 miliarde 613.569.398. Surplusul încasărilor ordinare asupra cheltuielilor este de 1.293.853 contra 262 milioane 645.966 din anul trecut.

Turcia pentru Italia. Din Roma se anunță, că ambasadorul Turciei, Naby-bey, a comunicat regelui un răspuns favorabil la cererea făcută de Italia, ca Șeicul-islam să proclame, că războiul sfânt nu e îndreptat împotriva Italiei și la a doua cerere, că se recunoaște calitatea de cetățeni italieni supușilor din Tripolitania, cari locuiesc în imperiul turcesc.

Inchiderea sesiunii parlamentare ungare. Sesiunea parlamentară a fost închisă alaltăeri prin un decret regal. Președintele Camerei a rostit o cuvântare spunând că sesiunea actuală va fi menționată în istorie ca un triumf național întărit încă de eroica armată austro-ungară pe câmpul de luptă.

Ș T I R I.

— 27. Noemvrie n. 1914.

Premiul Nobel pentru pace nu va fi distribuit O telegramă din Christiania anunță, că comitetul p-ntru distribuirea premiilor Nobel a decis, ca anul

acesta să nu se distribuie premiul pentru pace.

La coeșta pentru Crăciunul oștilor noștri au contribuit școlarii școalelor noastre gimnaziale și reale gr. or. române din Brașov cu totul 105 cor. 22 fl. și anume:

- Clasa I. gimn. 4 cor. 36. fl.
- Clasa II. gimn. 3 cor. 23 fl.
- Clasa III. gimn. 5 cor. 80 fl.
- Clasa IV. gimn. 5 cor. 16 fl.
- Clasa V. gimn. 13 cor. 20 fl.
- Clasa VI. gimn. 28 cor. 10 fl.
- Clasa VII. gimn. 26 cor. 60 fl.
- Clasa VIII. gimn. 11 cor. 30 fl.
- Clasa I. reală 2 cor. 56 fl.
- Clasa II. reală 71 fl.
- Clasa III. reală 3 cor. 70 fl.
- Clasa IV. reală 50 fl.

Banii, în baza îndrumării date de Conzistorul din Sibiu, s'au trimis la Oficiul central de ajutorare pentru campanie în Budapesta.

Decorarea regelui Belgiei. Din Christiania se comunică zăruului »Berliner Tageblatt: Un englez, care a asistat la redarea ordinului »Jartierei regelui Albert de către regele George al Angliei povestește, că ambii regi s'au îmbrățișat la întâlnirea lor, în timp ce »oldaii belgieni strigau »urac. Pentru întâoară de la începutul războiului s'a întâmplat, că soldații belgieni să strige »urac. Regele George a trecut apoi în revistă pe soldații belgieni, adresându-le cuvinte de încurajare și admirație. După revistă a urmat solemnitatea conferirii ordinului »Jartierei, la care au luat parte cei doi monarhi, prințul de Wales, prințul Alexander de Teck și încă alte 6 persoane.

Pro memoria. DI major Basiliu Literat și soția Teodora au donat 20 cor. pentru masa studenților în amintirea tinărului » Vasile Literat, absolvent al gimnaziului nostru din Brașov, căzut pe câmpul de luptă în Galizia.

Primească marinimosii donatori sincerile noastre mulțumiri. — Direcțiunea școalelor gr. or. rom. din Brașov.

Daruri de Crăciun pentru copii francezi. Se telegrafiază din Marsilia că acolo a sosit paqueboothul american »Jason» aducând daruri de Crăciun pentru copii din Franța ai celor răniți, sau căzuți pe câmpul de luptă.

Pentru Semiluna roșie. La Viena s'a alcătuit ziele trecute un comitet austriac al Semilunei roșii. Prințul Eduard de Lichtenstein, directorul biroului de ajutor în caz de războiu, a fost ales președinte. Consilierul de ambasadă Blacbei a mulțumit în numele guvernului otoman. M. Sa Monarhul a dăruit 50.000 de coroane pentru Semiluna roșie.

Satele plutează. Spre a se putea face rost de locuință unui mare număr de familii franceze și belgiene revărate de războiu în Paris, s'a format un comitet de senatori, deputați și delegați refugiaților din nordul Franței, în parte ocupat de germanii năvălitori.

Acest comitet a emis ideea îngnoasă d'a se întrebuița pentru aceasta pontoanele și lunțile mari disponibile acum pe Sena, constituind »sate plutoare«.

Satele astfel numite se vor constitui, fiecare, prin întrunirea a cinci vase legate împreună și pruite de mal cu o punte.

Intocmirea totală se va alcătui astfel: un ponton central având la dreapta și la stânga câte un ponton care vor comunica între ele prin uși practicate în coastele lor.

În pontonul central se vor instala birourile administrației, bucătăria și spălătoria comună pentru întregul sat. Pontoanele laterale vor fi destinate unui pentru adăpostul femeilor și celalalt pentru bărbați, totul fiind convenabil încălzit, aerisit și luminat. În fiecare din aceste sate vor putea să încapă câte 320 refugiați de amândouă sexele.

Primul sat tip se va instala într-unul din brațele Senii neîntrebuitat de navigațiune.

Știri mărunte. Arhiducele Friederic, generalisimul armatei austro-ungare a fost numit mareșal.

— În zilele trecute s'a încheiat socotelile cu privire la rezultatul obținut de emisiunea împrumutului de stat. Sau sennat în întreaga Ungaria un miliard și 18 milioane de coro ne.

— Împăratul Wilhelm al Germaniei e încă tot bolnav. Eri însă s'a observat o ameliorare generală în mersul boalei. Catarul e în decreștere. Împăratul primește și acum zilnic rapoartelestatului său major.

— Pe coastele Flandrei se dau lupte crâncene între Francezii, Englezii și Nemții. Marinarilor englezi pescuesc zilnic cadavre din canalul mănecii.

Apolo-Blo. Program pentru Săm-bătă și Duminecă: Cea mai senzațională comedie a sezonului:

Șoarecele albastru de Alexandru Engel și Julius Hort. Comedie în 5-acte. Succes mare comic. — Locul Starberg (Vedere), »Fricoliu știe tot» (Umor), Vechiul ceas de părete (dramă).

Aviz. Duminecă în 13. Decemvrie 1914. n. va fi deschisă farmacia »La ursul» a d-lui Carl Schmidt, colțul str. Hirscher și colțul str. Orfanilor, de la oarele 12 a. m. până la 9 oare seara.

Prețul alimentelor de prima necesitate în Brașov începând cu ziua de 9 Decemvrie 1914:

Făină de pâne 1/2 grâu, 1/2 măcar, 1/2 orz kgr. 56 fl., făină de porumb (curuz) kgr. 30 fleri, pâne din făină amestecată kgr. 40 fl.

Carne de vacă kgr. 1.36—1.68 cor. sâmbina neafumată kgr. 2.40 c., untură de porc kgr. 2.20 cor., lapte de vacă litru 28 fl., lapte de bivoliță litru 36 fleri, ouă 3 bucăți 40 fleri, zahăr kgr. 1.04—1.06 coroane, orez kgr. 40—80 fleri, fasole 50—56 fleri, picioci 1 sac 3.20 fleri, petrolu litru 58—60 fleri, ceapă o cunună: 40—80 fl. linte litru 1—1.20 fl.

Plata pe zi la muncitorii de câmp fără mâncare 1.80—3 coroane; plata a altă muncă fără mâncare 2—3.50 cor. Magistratul ordșeneseo.

Proprietar: Tlp. A. Mureșianu & Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea.

C e t i ț i și r ă s p â n d i ț i „Gazeta Transilvaniei”

șite și se dă jos urmat de locotenentul Artemie Petrovici. Afară în ceață friguroasă era un balamuc întreg. Comandele se încrușeau aspru urmate de ropotul șgomotos al bocancilor multimiel. În fața li se întindea o câmpie plină de stuh la marginea căreia se înălțau cam la o mie de metri niște movile îmbrăcate într-o pădurice deasă. Poziția destinată, unde aveau să dea față cu, înimicul.

— De-acum în botetul de sânge, spuse Artemie Petrovici zimbând și frecându-și mulțumit mâinile.

— De-acum în botetul de sânge, repetă papagalicește Ivan Ivanovici. Și tăcură.

Disgustul de pe fața lui Ivan Ivanovici îl tăie lui Artemie Petrovici chefel de vorbă.

— Te simțești mai bine azi Ivan Ivanovici, întrebă sora de caritate, privind galeș pe bolnavul din patul numărul 13.

— Ceva mai bine, răspuse acesta, închizând pe o clipă ochii. Voia să prindă mai bine arătarea de o frumșeță divină, care sta înainte-i.

Și ntr'adevăr se simțea mai bine. Numai în piciorul stâng simțea din când în când câte-o fulgerare uclgătoare. O schiță de obuz îl sburase în fier. Și el, atâta și mai aduce aminte numai, că-l cuprinsese o toropeală adâncă. Când s'a trezit a zărit lângă patu-i de spital din orășelul acesta de graniță frumuseța de femeie, care-i vorbea acum atât de blând și cu atâta dragoste.

— Ana Sergievici, încercă el într'un târziu, îți mulțumesc; ești așa de bună. Mi-ai picurat în suflet flori atât de dulci... Mi ești mai dragă, ca însăși viața-mi. Și-așa mi-e teamă, că o să te pierd.

— Ascultă Ivanușca, ti-am repetat de-atâtea ori, că voi fi a d-tale. Numai să nu mă superi Când te rog să te liniștești, să nu mai fi rău. Căci numai astfel te vei însănătoși în curând. Și bine cui îi e atât de scumă viața d-tale. Și-i trecu peste fruntea asudată mânușita de o gingașie diafană.

Ivan Ivanovici simți așa ca o adiere de zefir, care-l mângâia. Căzu într-o visare dulce... Cum îl schimbase cu totul ființa asta dragălașă cu ochii galeși, negrii și adânci... Când o văzuse pentru întâia oară voia s'o strige pe nume... Teodora Teodorovici... Căță asemănare între făptura gingașă a acesteia și între aceia care-l rămăsese și acum în minte ca un vis șters dar atât de dulce. Teodora Teodorovici... Sărmana lui colegă de universitate câte planuri nu mai țeseau ei pentru viitor.

...Acolo pe malul Dnului, în satul lor pitoresc... Dar visul n'a ținut mult... Sărmana Teodora, pe ea o răpusesse o boală cumplită... Ea se mutase în căsuța întunecoasă prinsă între patru scânduri... Și el rămase singur cu visurile lui perdate... Căine la ușile celor mari. Silist să plece ochii la fiecare privire a celor cu puterea în mână... Și-a trebuit să se 'ndoale. Îi venia așa un disgust de întreagă viață, pe care o dusesse până aci. Și lată acum se lvi steaua, care avea să-l trezească la o

viață nouă... Da, da, va munci neîntrepuț ziua și noaptea... Va scrie mult... lupt și va relua trunca, pe care o începuse încă de când era pe bancile universității...

Va deveni om cu renuere mare... Și Ana Sergievici se va simți atât de fericită alături de dânsul.

Cufundat în visele dulci, cari îi duceau departe pe aripile lor ferme-căte, Ivan Ivanovici nu auzi pașii, cari se apropiau din oada de alături.

— Se poate acum Alteță? Întrebă medicii încet pe principesa Gorelac ff, care stătea la câpătulul parașnicului bolnav.

— Da cred, că acum vi va succede; sărmanul Ivan Ivanovici, mi-a trebuit mult până să-l linițesc delirul, în care căzuse... Nu trebuie să aile nici odată cine sunt. Știe D-zeu, dacă va mai scăpa cu viață ori nu. Las' să-și trăiescă fericit ultimele-i clipe...

Doctorul făcu un semn asistentului. Aceasta acoperi fața bolnavului cu basmauă înmulată în cloroform. Trase mai aproape lighianul și scaunul pe care zăceau diferite instrumente și ferestrele mai mici și mai mari. După câțava vreme se auzi un dupăit surd și piciorul bolnavului căzu în lighian...

Căți-va picuri de eter pe basma și acesta-și deschise ochii bulmăciit...

— Cum te simți Ivan Ivanovici? — Întrebă doctorul, după ce asistentul se 'ndepărtase cu lighianul în care juca apa înroșită de sânge.

— Bine, răspuse acesta cu graiul stâns.

spuse bolnavul aruncându-și privirile obosite înspre piciorul stâng și recăzu în toropeală...

Privirile întrebătoare ale princii pesel se ațintiră asupra doctorului. Se 'ndreptară amândoi spre eșire.

— A scăpat, spuse doctorul făcând un gest de triumf.

Operația reușise.

Când orologiul dela Sfânta Paraschiva bate clasurile opt dimineața poți auzi în fiecare zi un tic-tac de un ritm ciudat, care bate cu aceeași cadență treptele de ciment ale guberniei din Kijinev. Și ndată se zărește figura ștersă alu' Ivan Ivanovici parașnic în rezervă și funcționar la gubernie. El se apropie încet schiopătând sprijinit de cărja-i de sub brațul stâng. Cu fața-i pală pe care se desemnează ca două globuri tulburii doi ochi idiotiți, el se așează la aceeași masă de birou la care lucra de unsprezece ani cu o întrerupere de câteva luni numai.

Cu același zămbet șters își privește șeful, care vine pe la ora 11 să-și facă vizita obișnuită în birou, pentru ca să se depărteze apoi imediat la partida de pockeras, ce-o obișnuoște în fiecare zi înainte de prânz.

— Sănătate, Ivan Ivanovici.

— Dumnezeu să te aibă în sfânta lui pază Macarie Macarievici, Când casul bate douăsprezece Ivan Ivanovici lasă peana din mână, se scoală și se 'ndreaptă mașinalicește spre cuier își la paltouul, pălăria și cărja și pleacă spre berăria »La Tăreviciu».

Se așează la locul lui obișnuit lângă un pahar de beutură nemțeană trece în revistă ziarele de dimineața. Câte-o dată de i-se mai înșenează fața sfârșită, când se gândește la campania, care continuă și acum cu aceeași furie ca și la început... Și un chip îi răsare înainte. O arătare dulce, ca din povești cu niște ochi negri și galeși. Ana Sergievici, își șoptește el încet lăsându-se pe-o clipă furat de amintiri...

Dar ceasul bate 12 și jumătate. La 1 va trebui să la masa. Plătește și cu aceleași mișcări pleacă spre casă.

La 1 și jumătate pornește Ivan Ivanovici la biroul său din gubernie, pentru ca la două fix să ajungă acolo. La șase lasă peana din mână se scoală și se îndreaptă mașinalicește spre cuier, își la paltouul, pălăria și cărja și pleacă acasă, cartierul sărman. La 7 1/2 pleacă de-acasă sprijinit în cărji pentru ca să ajungă la timp la biroul său din gubernie.

Iar punct la opt dimineața poți auzi un tic-tac de un ritm ciudat, care bate cu același cadență treptele de ciment ale guberniei din Kijineu. Și îndată se arată așura ștersă a lui Ivan Ivanovici parașnic în rezervă și funcționar la gubernie. El se apropie încet schiopătând sprijinit de cărja-i de sub brațul stâng. Intră în birou coplășit acolo până la 12, când se îndreaptă apoi spre berăria »La Tăreviciu», unde lângă un pahar de beutură nemțeană trece în revistă ziarele de dimineața...

Laur P.-Halmigel.